

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 330/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ivana Fiačana v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Howe Slovensko s. r. o.**, Magnezitárska 10, Košice, IČO 36 586 773, zastúpenej Masnyk Legal s. r. o., Ťahanovské riadky 25, Košice, IČO 36 668 257, v mene ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. Rastislav Masnyk, MBA, proti rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 15 Cpr 1/2016-420 z 13. decembra 2018, rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 CoPr 6/2019-530 z 23. septembra 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 121/2021 z 28. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou 25. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými rozhodnutiami Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Súčasne požaduje náhradu trov konania v sume 492,31 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 Cpr 1/2016 v procesnom postavení žalovanej, proti ktorej sa žalobca – ██████████ domáhal určenia, že skončenie pracovného pomeru žalobcu výpoveďou zo strany sťažovateľky z 29. júla 2015 v súlade s § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce je neplatné.

3. Okresný súd vo veci napadnutým rozsudkom rozhodol, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z 29. júla 2015 je neplatné, žalobu o náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania.

4. V podstatných častiach napadnutého rozsudku okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľka si nespĺnila ponukovú povinnosť, keďže v čase výpovede mala voľné miesta, ktoré mohla ponúknuť žalobcovi, ktorý u sťažovateľky pôsobil na pozícii riaditeľa závodu/plant manager. Splnenie ponukovej povinnosti zamestnávateľom je pritom hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede podanej z dôvodov uvedených v § 63 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce. Z dokazovania pritom vyplynulo, že v mesiacoch roka 2015, teda v čase výpovede, bolo obsadzovaných niekoľko pracovných miest sťažovateľkou, pričom táto verejnosť informovala, že prijíma nových zamestnancov. Žalobca v čase výpovede nebol nadbytočný. Sporným nebolo to, že po doručení výpovede došlo k prerozdeleniu pracovných úloh žalobcu na iné osoby, pričom ich časť prešla na osoby v iných pracovných pozíciách. V čase výpovede vznikli nové pracovné pozície, ktoré obsadili noví zamestnanci, ktorí predtým u sťažovateľky nepracovali, a to pozície finance manager a finishing plant manager, ktoré boli obsadené od 1. septembra 2015 a na ktoré prešla časť pracovných úloh žalobcu. Tieto pracovné funkcie mohol žalobca vykonávať vzhľadom na svoje schopnosti, kvalifikáciu a zdravotný stav a mohli byť žalobcovi ponúknuté, čo sa nestalo.

5. Okresný súd zároveň odmietol argumentáciu sťažovateľky o tom, že u nej neexistovala pracovná pozícia, ktorú by mohol žalobca vzhľadom na svoje schopnosti a kvalifikáciu vykonávať, ako neakceptovateľnú. Poukázal pritom na rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 261/2007, podľa ktorého ide o absolútnu nemožnosť zamestnanca ďalej zamestnávať.

6. Podľa okresného súdu nedošlo ani k preukázaniu existencie príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu. Práca, ktorú vykonával žalobca v pracovnej pozícii plant manager, neprestala byť v dôsledku rozhodnutia sťažovateľky o organizačnej zmene pre sťažovateľku potrebná, práca tohto druhu bola aj po rozhodnutí o organizačnej zmene z 31. mája 2015 naďalej vykonávaná na iných pozíciách a inými osobami. Keďže sťažovateľka si nespĺnila ponukovú povinnosť voči žalobcovi, okresný súd žalobe vyhovel a vyslovil, že výpoveď z 29. júla 2015 je neplatná.

7. Na odvolanie bol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdený napadnutým rozsudkom krajského súdu. K ponukovej povinnosti krajský súd akcentoval jej absolútny charakter, ktorý sa prejavuje v povinnosti ponúknuť akékoľvek voľné miesto, ktoré je k dispozícii v čase výpovede, nielen miesto zodpovedajúce pôvodnej zmluve, prípadne kvalifikácii. Stotožnil sa aj so záverom súdu prvej inštancie o tom, že sťažovateľka neuniesla bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, keďže v čase organizačnej zmeny a dania výpovede žalobcovi z dôvodu jeho nadbytočnosti boli voľné pracovné miesta, ktoré sťažovateľka obsadzovala jednak prostredníctvom personálnej spoločnosti i náborm nových zamestnancov prostredníctvom inzerátov v printových médiách, pričom v konaní nebolo sporné, že žalobcovi pred uplatnením výpovede nebola ponúknutá žiadna možnosť

v spoločnosti naďalej pracovať. Prisvedčil zároveň záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého mali byť zo strany sťažovateľky pred daním výpovede ponúknuté i novovytvorené pracovné pozície finance manager, prípadne plant manager – finishing, na ktoré prešla časť pracovných činností vykonávaných žalobcom, čo sa nestalo. Poukázal ďalej na skutočnosť, že sťažovateľka prijala na tieto novovytvorené manažérske pozície do pracovného pomeru nových zamestnancov na základe pracovných zmlúv, ktoré boli uzatvorené 19. júna 2015 a 2. júla 2015, t. j. v čase prijatia rozhodnutia o zrušení pracovnej pozície plant manager a nadobudnutia účinnosti organizačnej zmeny (rozhodnutie konateľa sťažovateľky z 15. júna 2015 o zrušení pracovného miesta plant manager s účinkami k 31. júlu 2015), pričom deň nástupu do práce bol s prijatými zamestnancami dohodnutý na 1. september 2015, t. j. po daní výpovede žalobcovi (výpoveď z 29. júla 2015 bola žalobcovi doručená 31. júla 2015). Uvedený postup odvolací súd vyhodnotil ako účelový a protiprávny z dôvodu obchádzania § 63 ods. 1 Zákonníka práce a v konečnom dôsledku odôvodňujúci záver, že žalobca sa nestal pre zamestnávateľa nadbytočným.

8. Odvolací súd osobitne v kontexte ponukovej povinnosti a jej dodržania zo strany sťažovateľky zdôraznil, že podľa právnej praxe má zamestnávateľ povinnosť zamestnancovi ponúknuť pred uplatnením výpovede z pracovného pomeru akékoľvek voľné miesto, ktoré je k dispozícii v čase výpovede, a nielen miesto zodpovedajúce pôvodnej pracovnej zmluve. Ponúkaná práca teda nemusí zodpovedať druhu doteraz vykonávanej práce podľa pracovnej zmluvy, ale v mieste výkonu práce to môže byť akákoľvek práca, na ktorú zamestnanec spĺňa zdravotné predpoklady, a to aj miesto, ktoré je o niekoľko riadiacich úrovni nižšie, prípadne kvalifikačne nenáročné.

9. O dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol. V dovolaní uplatnila sťažovateľka dovolací dôvod zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktorý odôvodňovala vadou v postupe odvolacieho súdu, ktorý nenariadil pojednávanie, a to aj napriek skutočnosti, že v konkrétnych okolnostiach veci išlo o individuálny pracovno-právny spor, t. j. spor s ochranou slabšej strany, pre ktorý platí, že súd pojednávanie nenariaďuje, len ak s tým strany súhlasia. Sťažovateľka zároveň namietala existenciu vady nesprávneho právneho posúdenia [§ 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP], ktorú odôvodňovala odchylením sa od záverov rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 138/2012 pri posúdení otázky bremena tvrdenia a dôkazného bremena.

10. V súvislosti s vadou zmätočnosti najvyšší súd poukázal na § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého odvolací súd nariadi pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo si to vyžaduje dôležitý verejný záujem, pričom o tom, či je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie rozhoduje odvolací súd. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, a preto bol namieste záver, že nemal dôvod dokazovanie zopakovať. Keďže na nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom plne zodpovedajúcim zákonu (§ 385 ods. 1 CSP). Námietku o tom, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti preto najvyšší súd posúdil ako neopodstatnenú a dovolanie v relevantnej časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

11. Vo veci vady nesprávneho právneho posúdenia najvyšší súd poukázal na odôvodnenie obsiahnuté v rozsudku krajského súdu, z ktorého vyplynulo, že sťažovateľka predložila organizačnú štruktúru, čím preukazovala, že pred podaním výpovede nemala pre žalobcu iné vhodné voľné pracovné miesto, ktoré by mohla žalobcovi ponúknuť. Žalobca však ako zamestnanec namietal, že v mesiacoch roka 2015, ako aj v čase dania výpovede bolo u sťažovateľky obsadzovaných niekoľko pracovných miest prostredníctvom obchodnej spoločnosti ADECCO s. r. o. Dôkazné bremeno preukázať, že zamestnancom označené pracovné miesta boli ku dňu výpovede obsadené inými pracovníkmi (napr. predložením pracovných zmlúv) sa prenieslo na zamestnávateľa, ktorý túto skutočnosť v konaní nepreukázal. V dôsledku uvedeného došlo k vyhoveniu žalobe žalobcu, keď sudy nižších inšancií zhodne skonštatovali aj neexistenciu priamej príčinnej súvislosti medzi zrušením pracovného miesta žalobcu na základe organizačnej zmeny a nadbytočnosťou žalobcu. Odvolací súd sa preto podľa názoru dovolacieho súdu pri riešení otázky, kto je v danej veci nositeľom bremena tvrdenia, dôkaznej povinnosti a dôkazného bremena, v ničom neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v označenom rozhodnutí najvyššieho súdu. Dovolanie bolo preto v predmetnej časti odmietnuté ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

12. Vec ústavnej sťažnosti napadla Miroslavovi Durišovi (sudca spravodajca), ktorý je členom štvrtého senátu ústavného súdu [Ladislav Duditš – predseda senátu a sudcovia Libor Duľa, Miroslav Duriš a Ivan Fiačan; čl. II bod 3.4 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 (ďalej len „rozvrh práce“)]. Štvrtý senát ústavného súdu pri predkladaní vecí do senátu sudcom spravodajcom Miroslavom Durišom pracuje v zložení Ladislav Duditš – predseda senátu a sudcovia Libor Duľa a Miroslav Duriš [čl. II bod 3.4 písm. a) rozvrhu práce].

13. Sudca Libor Duľa bol na základe oznámenia dôvodov svojho možného vylúčenia vo veci ústavnej sťažnosti uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 321/2022-6 z 2. júna 2022 vylúčený z konania a rozhodovania o nej.

14. Podľa čl. III bodu 1 písm. a) rozvrhu práce vylúčeného člena senátu, ktorý má štyroch členov, zastupuje jeho ďalší člen, zaradený do iného zloženia daného senátu [čl. II bod 3.4 písm. a) a b) rozvrhu práce], než je zloženie, v ktorom je zaradený vylúčený člen. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti o ústavnej sťažnosti rozhodoval senát v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

II.

Argumentácia sťažovateľky

15. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou napadla vo všeobecnosti arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutí vo veci konajúcich súdov. V konkrétnostiach predniesla tri zásadné námietky, a to námietku absencie náležitého a presvedčivého odôvodnenia vo vzťahu k povinnosti odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie, ako aj nesprávne vyhodnotenie námietky odklonu od záverov rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 138/2012 v súvislosti s posúdením vady nesprávneho právneho posúdenia [§ 421 písm. a) CSP] a zároveň aj nevysporiadanie sa s námietkou zneužitia práva.

16. V súvislosti s prvou námietkou sťažovateľka namieta, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal jej argumentom o tom, že bolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie vo veci vzhľadom na skutočnosť, že išlo o pracovnoprávny spor. Postup odvolacieho súdu tak nebol v súlade s Civilným sporovým poriadkom. Na podklade dovolania sa mal najvyšší súd v konkrétnostiach zaoberať otázkou, či sa § 322 CSP vzťahuje na odvolacie konanie.

17. V súvislosti s druhou námietkou sťažovateľka argumentuje, že najvyšší súd na závery už zmieňovaného rozhodnutia dovolacieho súdu poukázal, no pri rozhodovaní vo veci sa od jeho záverov sám odklonil a presvedčivo a určito sa s otázkou, kto mal v prejednávanej príhode povinnosť dôkazného bremena, nevysporiadal.

18. Treťou námietkou sťažovateľka atakuje rozhodnutia vo veci konajúcich súdov z dôvodu, že sa vôbec nezaoberali jej námietkami týkajúcimi sa zneužitia práva, a to v súvislosti s ponukovou povinnosťou sťažovateľky ako zamestnávateľky s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca v spore prezentoval údajný záujem o robotnícke pozície. Dovolať sa neplatnosti výpovede z dôvodu nesplnenia ponukovej povinnosti v daných okolnostiach prípadu, keď žalobca ako riaditeľ závodu po 10-ročnom pôsobení na vysokej manažérskej pozícii v súdnom konaní účelovo tvrdí, že mu mali byť ponúknuté robotnícke pozície obsadzované personálnou agentúrou, však nemožno vyhodnotiť inak ako zjavné zneužitie práva, ktoré je zároveň aj porušením dobrých mravov.

19. Za rozporné s dobrými mravmi a vôbec zásadami, na ktorých spočíva právny poriadok Slovenskej republiky, považuje sťažovateľka domáhanie sa určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru z dôvodu, že žalobcovi nebolo formalisticky ponúknuté pracovné miesto „robotníka“ – operátora výroby a pod., ktorého mzda sa pohybuje na úrovni 3 eur za hodinu. Zákazom zneužitia práva v tomto kontexte sa zaoberal aj Najvyšší súd Českej republiky za podobnej právnej úpravy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 31 ICdo 36/2020 z 10. júna 2020). Pri výkone práva spočívajúcom v podaní žalôb o neplatnosť výpovede z čisto formálnych nedostatkov podávaných zamestnancami, ktorí s ukončením pracovného pomeru súhlasia, ale žalobu o neplatnosť výpovede podávajú iba kvôli snahe získať neodôvodnený majetkový prospech, by nemala byť poskytnutá právna ochrana.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

20. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

21. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 1/2017).

22. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol v zmysle príslušných zákonných ustanovení preskúmaný v rámci napadnutého odvolacieho konania pred krajským súdom, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje absenciu svojej právomoci napadnutý rozsudok okresného súdu preskúmať.

23. Argumentácia sťažovateľky sa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu zameriava na jeho ústavnú neudržateľnosť pre arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť, ako aj nesprávne právne posúdenie veci.

24. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka predmetné námietky subsumovateľné pod vadu zmätočnosti spočívajúcu v porušení práva na spravodlivý proces a vadu nesprávneho právneho posúdenia právnej otázky odvolacím súdom vznesla aj v dovolaní smerujúcom proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

25. Keďže v rámci uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd sťažovateľkou vznesenými dovolaciami námietkami (totožnými s tými, ktoré predostiera v ústavnej sťažnosti) zaoberal a rozhodol o nich, uvedené vylučuje právomoc ústavného súdu sa meritórne relevantnou časťou ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu, zaoberať (obdobne IV. ÚS 468/2018, IV. ÚS 503/2021).

26. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

27. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

28. Ústavný súd ďalej považuje za žiaduce v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré tvoria ústavnoprávny základ jeho rozhodovania o časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky, zvýrazniť, že jedným z kľúčových princípov základného práva na súdnu ochranu (obdobne ako práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležité odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

29. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania (či strany sporu), je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

30. V zmysle už prezentovaných záverov sa ústavný súd pri posúdení namietaného porušenia práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom napadnutým uznesením najvyššieho súdu sústredil a zameral na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľky, ktorú uplatňovala v podanom dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter.

31. Prihliadajúc na relevantné časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v rámci dovolacieho konania zaoberal dostatočným spôsobom dovolacou námietkou atakujúcou zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu [§ 420 písm. f) CSP] predovšetkým vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces sťažovateľky tým, že v odvolacom konaní nenariadil pojednávanie (prvá námietka).

32. Najvyšší súd sa s prvou námietkou vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom, keď akcentoval v súlade so zákonnou právnou úpravou skutočnosť, že povinnosť odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie je v nadväznosti na § 385 ods. 1 CSP daná nevyhnutnosťou zopakovania či doplnenia dokazovania alebo existenciou dôležitého verejného záujmu, pričom v konkrétnych okolnostiach veci k takto procesne vymedzeným situáciám nedošlo.

33. Sťažovateľka osobitne namieta nevysporiadanie sa s ňou prezentovanou argumentáciou, ktorou poukázala na § 322 CSP, podľa ktorého súd na prejednanie individuálneho pracovnoprávneho sporu nariadi pojednávanie okrem prípadu, že s nenariadením pojednávania strany súhlasia a neodporuje to účelu zákona. Domáha sa tak akceptácie ňou predkladaného právneho posúdenia, vychádzajúc z izolovanej aplikácie už citovaného právneho ustanovenia tretej časti (osobitné procesné postupy) druhej hlavy a tretieho dielu Civilného sporového poriadku. Sťažovateľkou predkladané právne posúdenie však opomína § 378 CSP, podľa ktorého na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie (t. j. vrátane § 322 CSP), ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia upravujúce konanie pred súdom prvej inštancie sa tak použijú len v prípade, že ich použitie nie je vylúčené osobitou právnou úpravou zakotvenou vo štvrtej časti, v prvej hlave Civilného sporového poriadku, a to tak, že konkrétna otázka je upravená pre odvolacie konanie odlišne (k tomu pozri aj ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J.,

MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1266.). Osobitne je pre odvolacie konanie upravená práve otázka nariadenia odvolacieho pojednávania, a to § 385 CSP, čím je zároveň vylúčená aplikácia sťažovateľkou poukazovaného § 322 CSP.

34. Odôvodnenie relevantnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu preto ústavný súd s prihliadnutím na už uvedené považuje za ústavne akceptovateľné. Pokiaľ sťažovateľka osobitne atakuje skutočnosť, že najvyšší súd sa nezaoberal ňou prezentovanou aplikáciou § 322 CSP, ale pri posúdení vady zmätočnosti zameral svoju pozornosť na § 385 ods. 1 CSP, ústavný súd uvádza, že argumentácii sťažovateľky zjavne chýba s prihliadnutím na predbežný záver o ústavnej akceptovateľnosti odôvodnenia vady zmätočnosti pre nenariadenie pojednávania v odvolacom konaní ústavnoprávny rozmer. Najvyšší súd posúdil argumenty sťažovateľky namierené proti postupu odvolacieho súdu, ktorý bol podľa sťažovateľky povinný na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie, pričom poukázal na relevantné osobitné ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujúce odvolacie konanie, ktoré bolo vo veci potrebné aplikovať (§ 385 ods. 1 CSP). Za existencie ústavne udržateľného záveru o tom, že odvolací súd nemal povinnosť vo veci pojednávanie nariadiť, by bolo lipnutie na vysporiadaní sa s námietkou sťažovateľky o potrebe aplikácie § 322 CSP (ktoré sa v odvolacom konaní neaplikuje) rýdzo formalistické a bez reálneho dosahu na výsledok posúdenia samotnej vady zmätočnosti. Napokon vo veci konajúci súd je povinný posúdiť vec, či už z hmotnoprávneho, alebo procesnoprávneho hľadiska, podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú, t. j. nie je povinný sa vysporiadať s každým ustanovením, ktoré v súvislosti s posúdením veci strana v spore či účastník konania predkladá na podporu svojho záveru. Zo všetkých uvedených dôvodov je preto prvá námietka sťažovateľky nedôvodná.

35. Ani druhá námietka sťažovateľky týkajúca sa nedostatočného vysporiadania sa s námietkou odklonu od rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúceho sa dôkazného bremena nie je dôvodná. Odôvodnenie obsiahnuté v bode 11 tohto uznesenia v otázke bremena tvrdenia a dôkazného bremena pri preukazovaní splnenia ponukovej povinnosti plne korešponduje so závermi obsiahnutými v označenom rozhodnutí najvyššieho súdu (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 138/2012 z 30. septembra 2013). Sťažovateľkou prezentované tvrdenie o tom, že nemala v rozhodnom čase v mieste výkonu práce voľné pracovné miesta, sa stalo v dôsledku skutočností predložených v konaní žalobcom sporným (skutočnosť obsadenia pracovných miest prostredníctvom obchodnej spoločnosti ADECCO s. r. o.), takže dôkazné bremeno preukázania toho, že označené pracovné miesta už boli v rozhodnom čase obsadené, prešlo na sťažovateľku, ktorá dôkazné bremeno neuniesla.

36. Treťou námietkou sťažovateľka namieta to, že najvyšší súd sa ňou prezentovanou argumentáciou o zneužití práva vôbec nezaoberal.

37. Súčasťou už stabilnej judikatúry ústavného súdu je názor, podľa ktorého všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, resp. stranou v spore, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované

základné právo strany v spore, resp. účastníka konania na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 24/2020).

38. Obdobne Európsky súd pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

39. Sťažovateľka sa odôvodnením predmetnej námietky snaží spochybníť absolútny charakter ponukovej povinnosti (body 18 a 19 tohto uznesenia). Svoju pozornosť pritom upriamuje na formálny charakter ponuky práce, ktorú mala sťažovateľka ako zamestnávateľka splniť, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, keď žalobcovi ako bývalému riaditeľovi závodu mali byť ponúkané robotnícke pozície obsadzované personálnou agentúrou.

40. Ani tretia námietka sťažovateľky nie je podľa názoru ústavného súdu dôvodná. Je síce nesporné, že na námietku sťažovateľky o zneužití práva vo veci konajúce súdy nereagovali. Podľa názoru ústavného súdu však s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu nejde o námietku, ktorá by mala pre vec podstatný význam, resp. o námietku, ktorá by bola spôsobilá zvrátiť výsledok konania v prospech sťažovateľky ako žalovanej. Sťažovateľka sa ňou totiž snaží atakovať absolútny charakter ponukovej povinnosti, táto je však výsledkom ustálenej súdnej praxe, v súlade s ktorou je zamestnávateľ povinný ponúknuť zamestnancovi akékoľvek voľné miesto, ktoré je k dispozícii v čase výpovede, nielen miesto zodpovedajúce pôvodnej pracovnej zmluve, prípadne jeho kvalifikácii. Rozhodnutie, či túto ponuku zamestnanec využije, je výlučne na ňom, ak ponuku odmietne, potom je splnená podmienka uvedená v § 63 ods. 2 Zákonníka práce pre platnosť výpovede (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 261/2007 z 27. novembra 2007, obdobne uznesenie najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 168/2017 z 8. februára 2018).

41. Už len pre úplnosť v súvislosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktoré poukazuje sťažovateľka bez bližšieho odôvodnenia v súvislosti so zákazom zneužitia práva, ústavný súd dodáva, že jeho predmetom bolo posúdenie platnosti zmluvy uzavretej medzi jediným spoločníkom spoločnosti a touto spoločnosťou zastúpenou jediným spoločníkom, resp. posúdenie dôsledkov nedodržania formy požadovanej zákonom pre stanovené právne úkony s prihliadnutím na výklad pojmu zjavné narušenie verejného poriadku. Vecná irelevantnosť odkazu na predmetné rozhodnutie je preto *prima facie* zjavná.

42. Berúc do úvahy všetky už uvedené predbežné závery o nedôvodnosti jednotlivých námietok sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoje rozhodnutie vo veci odmietnutia dovolania sťažovateľky zdôvodnil v dostatočnej, vo výstižnej a v presvedčivej podobe. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preto dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v relevantnej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

43. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu